

When hungry millions are unfed and the little orphans weep,
I can not eat in peace my bread, nor sing my grief to sleep

Bodimo pesek, ne olje v motor kapitalizma!

*Prispevek k vsebinski razpravi
Avtonomne tribune o družbeni situaciji
v kapitalizmu*

Kapitalizem temelji na izkoriščanju. Kapitalistični način produkcije je osnovan na izkoriščevalskih in razrednih odnosih, ki preslikava te odnose tudi na družbo. Kapitalizem producira razredno družbo in družbene odnose, ki temeljijo na izkoriščanju in razrednemu boju. V produkcijskem procesu lastniki kapitala, preko izkoriščanja dela, ustvarjajo dobičke, menedžerji pa organizirajo produkcijski proces po meri kapitalistov. Kapitalizem si v svoji gonji po profitu prisvaja tako delo kot naravo, kar pomeni dvoje: neobstoj meja izkoriščanja, kar posledično vodi v bedo in propad tako ljudi kot narave. Ter drugič, koncentracijo moči in kapitala v rokah peščice posameznikov, t.j. vladajočega razreda. Kapitalizem se mora, da bi se ohranil in reproduciral, stalno prilagajati, kapital pa mora biti v stalnem gibanju in oplajanju. Tako smo v zadnjih letih priča novi fazi kapitalistične transformacije in prilagoditve, ki jo poznamo pod izrazom neoliberalizem, in ki je na globalnem pohodu. Ta faza se manifestira v konstantnem zaostrovanju družbenih razmer in družbenih razlik ter v radikalizaciji temeljnih odnosov kapitalizma.

Neoliberalni kapitalizem napada vse sfere družbenega življenja, jih podreja logiki trga ter s tem prilagaja interesom kapitala. Priča smo procesu privatizacije, ki demontira socialno državo in uničuje javni sektor, javne dobrine pa pogojuje s kupno močjo. Reforme javnega zdravstva in javnega šolstva sta le dva najbolj v oči bodeča primera, pri čemer se preko vstopa privatnega kapitala v javni sektor, vzpostavljajo razmere, kjer je vse odvisno od diktata trga, ambicij kapitala in njegove ter upravljavčeve lakomnosti. Dostop do javnih dobrin bo v bodoče odvisen zgolj od materialnega stanja posameznika, kar bo razlike med bogatimi in revnimi še zaostriilo, družbena protislovja pa bodo postala še bolj očitna.

Neoliberalizem so kot prevladujočo ideologijo posvojili praktično vsi politični centri, od sredine proti desnici in levi. Demokracija je izrinjena na obrobje, saj je najhujša stvar za neoliberalne kapitaliste ozaveščen politični subjekt, ki dejavno prispeva in gradi družbene odnose v povezavi z ostalimi ljudmi. Medtem ko neoliberalne ekonomske politike kopičijo čedalje večje bogastvo peščici največjih izkoriščevalcev - s pomočjo držav samih, ki se jim prodajo, da bi se jim na račun tega lahko pridružile - se stranke v navideznem demokratičnem poligonu preigravajo z nepomembnimi temami, ki uspravajo prebivalstvo. Kljub temu, da v splošnem diskurzu veliko slišimo o zatonu nacionalne države, pa je jasno, da je država še vedno - tudi

danes - zgolj orodje v rokah vladajočega razreda. Še vedno služi kapitalu in po diktatu velikih korporacij ter mednarodnih (gospodarskih) institucij, kot je na primer Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad, ki na nadnacionalnem terenu nadomeščajo oziroma oplajujejo funkcijo države, kreira njemu vsečne pogoje.

Pohlep kapitala je prisilil prilagajanje tudi na trgu dela.

Potrebna je redefinicija samega dela, saj delavec danes ne prodaja le svoje fizične sile, pač pa v mnogo primerih tudi svoje ideje in kreativnost. Kapital si namreč danes prisvaja poleg telesa tudi um. Če je včasih izkoriščal zgolj

fizično - materialno delo, danes izkorišča še intelektualno in čustveno - nematerialno delo. Na svoji poti krade ideje vsakomur in si prilasča našo kreativnost, ki je temeljna človekova lastnost, tako da na koncu ostanemo resnično brez vsega, tudi brez človečnosti. Lahko le še čakamo, kdaj bomo ponovno ponižani in poteptani. Kljub temu, da se odnos kapital-delo temeljno spreminja, pa je delavec še vedno tisti, ki proizvaja, kapitalist pa še vedno tisti, ki to delo izkorišča in si prisvaja dobičke te produkcije. Pri tem pomembno vlogo igrajo tudi menedžerji, ki v partnerstvu z vladajočim razredom organizirajo produkcijski proces po meri slednjih.

Priča smo procesu privatizacije, ki demontira socialno državo in uničuje javni sektor, javne dobrine pa pogojuje s kupno močjo. Reforme javnega zdravstva in javnega šolstva sta le dva najbolj v oči bodeča primera.

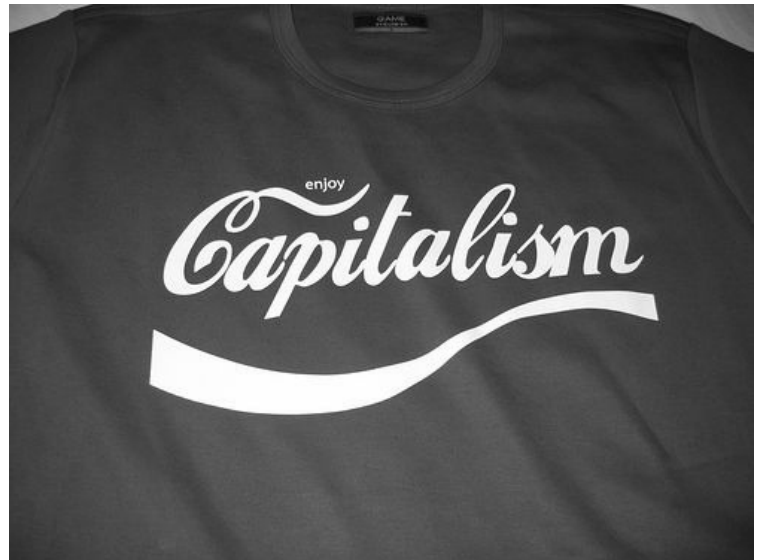
Now the final battle rages, tyrants quake with fear
Rulers of the new dark ages ... know their end is near

Spremembe na trgu dela uvajajo tudi fleksibilizacijo in mobilnost, ki ne proizvaja nič drugega kot prekarno in negotovo delo. Podjetja uslužbencem ne nudijo delovne zaščite. Zmanjšujejo se izbrjane delavske pravice, nižajo se delavske plače, slabšajo se delovni pogoji in varnost pri delu. Vse več je dela za določen čas, delavci pa se prodajajo na trgu dela preko agencij za začasno delo, ki kot posredniki med delodajalci in delavci disciplinirajo slednje. Prekarno delo pomeni negotov položaj, saj je delavec v pogojih brez pravic obsojen na milost in nemilost delodajalca ter njegovih lakajev. Vizije neoliberalizma kričijo po širitvi in popularizaciji prekarnega dela. Negotovost in prekarno delo je v okvirih tega sistema tako prihodnost večine.

Vladajoča ideologija, preko uveljavljanja neoliberalnega diskurza, ohranja in reproducira obstoječe stanje. Z zlorabo besed, kot sta svoboda in enakost, ter preko uporabe konceptov, kot sta prosti trg in družba enakih možnosti, ustvarja iluzijo o svobodni in pravični družbi. Večinoma trg nikoli ni svoboden, saj ga obvladujejo velike korporacije - totalitarne organizacije, ki brez vesti izkoriščajo človeštvo in okolje. Tudi družba enakih možnosti je zgolj iluzija, saj se razredni odnosi in s tem povezani družbeni pogoji reproducirajo iz generacije v generacijo. Poleg tega, preko (korporativnih) medijev in drugih oblik občevanja, medijski duhovniki in različni novodobni avtorji uveljavljajo tezo o koncu zgodovine in agitirajo za ideje o tem, da alternative ne obstajajo. Neoliberalni trg se predstavlja kot edino možnost, najvišjo stopnjo družbene ureditve, od koder bo trg poskrbel za pravo pot, in kjer ni prostora za premislek o možnih alternativah kapitalistični ureditvi.

Logika sistema je - s pomočjo (omenjene) ideologije vladajočega razreda in drugih tehnik vladanja - popolnoma individualizirala posameznike in nevtralizirala družbene vezi, ki temeljijo na solidarnosti, vzajemnem sodelovanju in vzajemni pomoči. Po receptu vladajočega diskurza imamo vsi posamezniki enake možnosti in smo tako v končni fazi sami krivi/odgovorni za svoj (ne)uspeh oziroma za svoj družbeni položaj. Poleg tega iluzija o neobstoju in nerealnosti alternativ med množice seje pasivnost in apatijo. Neoliberalna logika - z idejo vseprisotnega trga - namesto aktivnih političnih subjektov ustvarja potrošnike, namesto skupnosti pa nakupovalne centre, ki ustvarjajo nepovezane, osamljene, izgubljene in lahko upravljive posameznike. Taki pa ob razbitih družbenih vezeh koristijo zgolj interesom vladajočega razreda.

Kapitalizem je v današnji fazi vseprežemajoč, logika sistema se je naselila v vseh sporah družbenega življenja in v človeka samega. Ustvarjajo se fetišizirani, oblagovljeni odnosi in oblika družbe, v kateri je vse na trgu - vse se lahko proda in vse se lahko kupi. Za produkcijo (npr. alternativna, kulturna, neprofitna produkcija), kreativnost in delovanje izven

teh okvirjev tako ni več nobenega prostora. Kapital diktira vse delčke naših življenj in jih podreja logiki sistema.

Kapitalizem ustvarja družbeno neenakost in vzpodbuja družbeno razslojevanje. Med ljudi seje bedo in negotovost. V takih razmerah se vzpostavljajo strah ter nove oblike revščine. Prav tako se razredni boj zaostruje in manifestira v novih oblikah. V okvirih tega sistema ni mogoče zagotoviti dostojanstvenega življenja in pogojev za zadovoljstvo in srečo vseh članov družbe. Zato je potrebno razmišljati o radikalnih družbenih spremembah, iskati alternative kapitalizmu in v naših bojih izpostavljati to potrebo.

Že danes se borimo proti negativnim učinkom kapitalizma in za ljudi nesprejemljivim načrtom (npr. proti privatizaciji javnega šolstva in javnega zdravstva), ki uničujejo življenja mnogih. Še več, ne borimo se zgolj proti, borimo se tudi za drugačne odnose, za družbo resnično enakih možnosti, solidarnosti in enakosti. V boju proti neoliberalizmu se povezujemo z različnimi družbenimi skupinami, pri čemer ta boj in interakcija ustvarja solidarnost in skupnosti v uporabi. Že danes, preko našega boja, definiramo drugačne odnose, razmišljamo o spremembah in s tem gradimo alternative. Prav tako pa se vseskozi zavedamo, da bo resnično osvoboditev prineslo šele dokončno uničenje kapitalističnega načina produkcije in postavitve novih temeljev, ki bodo rezultat skupnih naporov bojujočih se subjektov.

Vladajoča ideologija, preko uveljavljanja neoliberalnega diskurza, ohranja in reproducira obstoječe stanje. Z zlorabo besed, kot sta svoboda in enakost, ter preko uporabe konceptov, kot sta prosti trg in družba enakih možnosti, ustvarja iluzijo o svobodni in pravični družbi

Zato - bodimo pesek, ne olje v motor kapitalizma

danes, da se bo jutri dokončno pokvaril motor, ki proizvaja bedo in negotovost